

Abstrakt v českém jazyce

Cílem této práce je poskytnout analýzu situace na polsko-běloruské hranici z pohledu mezinárodního práva lidských práv, se zaměřením na chování Polska ve vztahu k migrujícím osobám nacházejícím se na této hranici. Tato diplomová práce se v kontextu této analýzy zaměřuje jak na osoby nacházející se na konkrétní hranici, tak na závazky Polska, které pro ně vyplývají z mezinárodního práva a práva Evropské Unie.

Problematika migrace je jedním z nejdiskutovanějších témat v mezinárodním společenství. V těchto diskuzích se často zaměřují pojmy migrace, azyl a uprchlictví, z toho důvodu první kapitola této práce slouží k základnímu vymezení rozdílů mezi nimi. Druhá kapitola se věnuje mezinárodněprávní ochraně nejen uprchlíků. V této kapitole jsou rozlišeny jednotlivé kategorie osob, které se mohou na hranicích nacházet. Uprchlíci představují specifickou kategorii osob, kterou upravuje Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951, zahrnující klíčový princip non-refoulement. Tomuto principu je věnována podstatná část této kapitoly, a to jeho vymezení a přesahu do mezinárodního práva lidských práv a jeho osobní a územní působnosti. Docházím zde k závěru, že princip non-refoulement se dle mezinárodního práva lidských práv vztahuje na všechny osoby, které by v případě navrácení byly vystaveny nelidskému či ponižujícímu zacházení. Třetí kapitola se zaměřuje na zakotvení práva azylu na úrovni Evropské unie. Z této úpravy vyplývá pro Polsko, jakožto členského státu Evropské unie, řada povinností, které musí ve vztahu k osobám nacházejícím se na hranici dodržovat. To zahrnuje přijetí žádostí o mezinárodní ochranu, jejich nestranné a spravedlivé přezkoumání, a také umožnění žadatelům o azyl pobývat na jeho státním území během probíhajícího azylového řízení. Poslední kapitola se věnuje situaci na polsko-běloruské hranici. Reflektuje dění na hranicích za pomoci reportů lidskoprávních organizací, které na místě od počátku krize působí. Tato kapitola popisuje chování běloruských a polských pohraničních stráží. Je zde analyzována praxe Polska, tzv. pushbacků, ve vztahu k migrantům. Dochází tak k navrácení osob zpět na hranice bez posouzení žádostí o mezinárodní ochranu. Jsou zkoumány snahy Polska o legalizaci této praxe v jejich vnitrostátních právních předpisech a jejich soulad s mezinárodním právem a právem

Evropské unie. Tyto závěry jsou ke konci doplněny významným rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva *M.K. a další proti Polsku*.

Docházím k závěru, že chování Polska vůči osobám na hranici je v rozporu s mezinárodním právem. Polsko je povinno chránit lidská práva a dodržovat závazky vyplývající z mezinárodních úmluv, ke kterým se jako suverénní stát zavázalo.